

Osobnosti s erby – 40.část

Česká pošta – 100 let

V další části osobností s erby bych se zde rád věnoval i 100-tému výročí České (Československé) pošty. Dne 13. listopadu 1918 vznikl předchůdce dnešní pošty, Ministerstvo pošt a telegramů, kterému podléhal poštovní, telegrafní, telefonní i radiokomunikační provoz. Státní podnik Česká pošta vznikl současně s osamostatněním České republiky 1. ledna 1993.

V českých zemích začal rozvoj poštovníctví s nástupem Habsburků. Regulérní pošta, organizovaná doprava zpráv na dnešním území České republiky je spojena s volbou Ferdinanda I. za českého krále a vznikla dokonce dřív, než Habsburk usedl na český trůn, již v roce 1526. Další důležité období rozvoje pošt u nás nastalo za vlády Karla VI., kdy byla poštovní služba převzata do státní správy.

Ferdinand I. využil služeb i zkušeností šlechtické rodiny **Taxisů**, kteří už od konce 13. století takřka monopolně organizovali poštovní přepravu v severní Itálii a ve velké části Evropy. Tuto skutečnost dnes mimo jiné připomíná i oblíbená desková hra Thurn und Taxis, u nás vydaná pod názvem Poštovní kurýr.

Roku 1505 je pověřil organizací pošty v říši a jednomu z členů rozvětvené rodiny, nejvyššímu dvorskému poštmistru Antoniu Taxisovi uložil, aby co nejrychleji zřídil pravidelné spojení mezi Vídní a Prahou. Kandidát na český trůn chtěl mít co nejčerstvější zprávy o tom, jak se v Praze vyvíjí jeho volební kampaň.

Po krátkém provizoriu se hned roku 1527 začalo s budováním stálých poštovních stanic, v nichž se vyměňovali koně jízdních kurýrů. Nejstarší poštovní trasa mezi Prahou a Vídní vedla přes Tábor a dále do vsi Košic, kde se rozdělovala na dvě větve. Jižní mířila na Linec, východní větev vedla přes Jindřichův Hradec a Slavonice dále směrem na Vídeň.

Vrchním pražským poštmistrem se stal synovec zmíněného Antonia Taxise Ambrož a po něm Kryštof Taxis. Poštovní monopol rodiny Taxisů trval v Čechách až do konce Ferdinandovy vlády. V roce 1564 však byl Kryštof Taxis pro dluhy a nepořádky sesazen, a dokonce uvězněn v pražské Bílé věži.

Poté se ve vedení české pošty vystřídal několik jiných šlechticů. Za vlády Maxmiliána II. se začalo s přepravou soukromých listů, za panování Rudolfa II. začaly být poštou přepravovány i osoby. Dálkové spojení bylo navázáno s Vratislaví, Benátkami, Bruselem, Paříží a Londýnem. Roku 1622, brzy po bitvě na Bílé hoře, získali úřad nejvyššího dvorského poštmistra v Čechách jako dědičné léno příslušníci hraběcí rodiny **Paarů**. Vykonalí jej sto let, načež v roce 1722, za vlády Karla VI. byla pošta v habsburské monarchii zestátněna.

Taxis

Thurn-Taxis

Paar

Taxisové jsou stará italská šlechta (12.století) z okolí Bergama, která se objevovala pod jménem Tasso, Tassis, Taxo Torre, Torres, Turri, Turriani, Thurn, de Turri, Turriani, de la Torres, della Torre, Toriani, de la Tour, aj. „Thurn“ představuje německou zkomoleninu italského jména „Torriani“ tedy z původního „della Torre“ neboli věž. „ aj. Dle legendy klade svůj původ až do konce 5.století. (Vyobrazení původního erbu s jezevcem, mluvící znamení)

Linie doposud žijících **Thurn-Taxisů** odvozuje svůj původ od **Ruggiera de Tasso** (z. 1322). V 15. století vstoupili do služeb Habsburků a získali od nich správu poštovníctví v alpských zemích. Roku 1595 získali úřad generálního poštmistra Sváté říše římské, který jim byl roku 1615 udělen dědičně. Z této činnosti získal rod postupně základ svého obrovského bohatství. Roku 1608 byli Taxisové povýšeni do stavu říšských svobodných pánů, roku 1624 do hraběcího stavu a roku 1681 povýšen do španělského knížecího stavu, který byl roku 1695 potvrzen i pro říši. Na základě prohrašovaného (díky genealogům) příbuzenství s rodem **Thurn-Valsássina** používaly oba rody od 17. století podobné erby. (Vyobrazení knížecího erbu).

Zdroj : Wikipedia a J. Siebmacher's grosses und allgemaines Wappenbuch.

Doposud žijící, původem italská šlechta z Lombardie. Do 15. století patřili **Paarové** mezi nevýrazné rody. V 15. století se Martin Paar stal nejvyšším poštmistrem v Uhrách, jeho syn zastával stejný úřad v Nizozemsku. Druhý Martinův syn, Jan, zakoupil poštmistrovství od arciknížete Karla ve Štýrsku.

Roku 1574 získali říšský šlechtický stav, r. 1606 říšský stav svobodných pánů, r. 1636 říšský hraběcí stav, r. 1652 český inkolát, r. 1654 potvrzení hraběcího stavu pro Čechy, r. 1769 říšský knížecí stav dědičný pro prvorozeného syna. (Vyobrazení knížecího erbu).

Arnošt Drozd 5/2019

Příspěvek do Genealogických a heraldických listů 2/2019